

פרוטוקול מס' 292

מישיבת ועדת העבודה
יום א', ט"אדר ב' תשל"ו - 21.3.1976
שעה 11.30

נכחו:

חברי הוועדה: ש. ארבל-אלטו זלינו - היו"ר
א. אבטבי
י. זאק אסיר
ס. גז
ל. דיציאן
ה. זיידל

סוזמנים: א. לאור - סגן הממונה על התקציבים,
משרד האוצר
ר. קרשאי - ממונה על מח' המחירים
והצריכה, הלשכה המרכזית
של הסטטיסטיקה
גב' נ. שמאי - ס/מנהל האגף למחקר ותכנון
המוסד לביטוח לאומי
ס. ביטון - סגן היועץ המשפטי, ביטוח
לאומי
ר. רוטר - המשנה למנהל הכללי,
המוסד לביטוח לאומי

מזכיר הוועדה: ר. ברקאי
משה משולם

רשמה: לאה צ'סנר

סדר-היום: פיצויי ההתייקרויות

היו"ר ש. ארנלי-אלטוולינו :

פנתחת את הישיבה.

קיבלנו חומר מהמוסד לביטוח לאומי לפיו מציעה הממשלה כרגע לפנות על ההתייקרויות מקבלי קצבאות זקנה ושאיירים עם הטבה סוציאלית; מקבלי קצבת נכות כללית; מקבלי קצבת נפגעי עבודה הזגאים להטבה סוציאלית וגרושות המקבלות דמי מזונות. הפיצוי יינתן כמקדמה על חשבון תוספת היוקר הצפויה באוקטובר.

ר. רוטר :

אנחנו מביאים להתייעצות עם ועדת העבודה הצעה של התקשרות חוזית בין המוסד לביטוח לאומי ובין משרד האוצר, לפי סעיף 200 לחוק, להעניק פיצויי התייקרות מיוחדים לקבוצות מסויימות החל מה-1 באפריל ועד ה-1 באוקטובר, בגין ההתייקרות המיוחדת שחלה בשבוע האחרון עם צמצום הסובסידיות וצעדים אחרים שננקטו על-ידי הממשלה.

מענקי הפיצויי הרגילים בהתאם לחוק הביטוח הלאומי וההסכמים להטבות סוציאליות כוללים הוראות המתאימות לשינויים ועדכוני לרמת הגמלאות והקצבאות כאשר עולה השכר במשך השנה, ואם משתלמת תוספת יוקר בתוך השנה. כל מערכת הגמלאים שלנו צמודה להוראות החוק, כפי שחברי הוועדה מכירים אותן.

תוספת היוקר האחרונה, שתכנס לתוקפה ב-1.4 מתבססת על רמת המדד של דצמבר 1975 עד 1.2.76, וההתייקרות בשבוע האחרון על מצרכי היסוד באה לאחר מגירת חשבון תוספת היוקר. פירושו של דבר, שכל מערכת הגמלאים של המוסד לביטוח הלאומי יגיעו לפיצויי התייקרות רק ב-1.10.76, כאשר לפי המידור הרגיל תשתלם תוספת היוקר בעד החודשים אפריל-אוקטובר.

אי-לכך הועלתה מחשבה אצלנו, שלאור ההתייקרויות המיוחדות בשבוע שעבר, שפגעו במיוחד בסל התצרוכת של מצרכי היסוד, יש לתת פיצוי מיוחד ומיידי לקבוצות החלשות במשך ששת החודשים הקרובים, שיהיה מעין מיקדמה או מפרעה על חשבון תוספת היוקר באוקטובר. לכן אנחנו מציעים, מעבר לחישובים הרגילים של קצבאות הביטוח הלאומי לתת לקבוצות, שהיו ר הזכירה אותן, תוספת של 7% מעל לקיצבה שהיתה נקבעת ב-1.4 אילו לא ההתייקרויות במצרכי היסוד משבוע שעבר.

לפי המספרים שהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה השבוע השכר הממוצע במשק מגיע ל-2440 ל"י. כל זה אחרי תוספת היוקר של 2.9% בנובמבר 1974 ותוספת היוקר של 10.1% שתשולם מה-1.4 השנה. לפי סעיף 1 של החוק השכר הממוצע מורכב ממרכיבי השכר לתקופה של ששה החודשים האחרונים. לפי הצתונים האחרונים שקיבלנו מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי החודשים מאי-אוקטובר 1975 השכר הממוצע היה 2154 ל"י. לפי ההסכם שנחתם בזמנו אנחנו מוסיפים לזה את 2.9% של נובמבר ו-10.1% של אפריל ש.ז. וכך אנחנו מגיעים ל-2440 ל"י שכר ממוצע. כאן יש גידול של 10.1% בהשוואה לשכר הממוצע במשק שהיה 1890 ל"י בשנה שהסתיימה ב-1.4.75. בדרך הרגילה אנחנו מחשבים את הקצבאות של הביטוח הלאומי בדרך זו.

ה. זיידל :

גם לרפורמה של ועדת בן-שחר היתה השפעה על השכר הממוצע?

ג. ז. שמאי :

מעט מאד, בסך-הכל זה השפיע ב-17 ל"י על השכר הממוצע, כי היה איזון אחר של תוספות שכר.

ר. רוטר :

אחרי הרפורמה לפי ועדת בן-שחר נוספו מרכיבים שקודם לא היו חייבים במס; ומצד שני הוציאו מהשכר את הקצבאות לילדים שקודם היו כלולות בשכר הממוצע, כחלק מהשכר בהתאם

ר. רוטר:

לחוק, זה איזן את הנטו ובחישובי השכר של חודשים מאי-אוקטובר, זה לא בולט.

לגבי ההתייקרויות שהיו בשבוע שעבר, ואשר לא באים לידי ביטוי עדיין בתוספת היוקר שתשולם החל מה-1.4, אנחנו מציעים לתת פיצוי של 7% לקבוצות החלשות, על פי חוק 200 של הביטוח הלאומי, על חשבון אוצר המדינה ולא מתוך הקרנות של המוסד. דבר זה מוסכם עם האוצר ואושר על-ידי הממשלה. ומדובר על תקופה של 6 חודשים עד ל-1.10. כאשר תשולם תוספת היוקר החדשה, אשר תקח בחשבון את כל ההתייקרויות הזוחלות, ולא רק את ההתייקרויות שחלו במיוחד בשבוע האחרון עקב הצעדים שנקטה הממשלה. אני מניח שיעשו את החשבון כאשר ייגמר ההסכם לתוספת היוקר באוגוסט, ואני משער שהגידול יהיה ב-10%, אבל קשה מאד להעריך זאת היום. יש הרבה דברים שלא ברור לגביהם מה יקרה. התוספות שאנחנו מציעים לתת עכשיו יהיו מעין מיקדמה. לא יינתן כפל פיצוי על אותה התייקרות.

ה. זיידל: בדיון המיוחד שהיה לנו כאן עם שר האוצר ושר העבודה דובר על כך, שלשכבות החלשות במיוחד מוכן האוצר לתת פיצוי מיוחד ללא קשר עם המערכת הקיימת. ברגע שאתה מדבר על מיקדמה זו כאילו הלואה שצריך יהיה להחזיר.

ר. רוטר: זו אינה הלואה, לא נבכה את הסכומים שישולמו ב-6 החודשים, אלא מהסכומים שיגיעו לקשישים או לאלמנות מאוקטובר ואילך. הצעתנו היא לא לתת להם להמתין עד אוקטובר ולסמוך מהם ספיגת ההתייקרות על-ידי המיקדמה הזאת.

לכן ההצעה היא תוספת של 7% להתייקרות הספציפית שחלה השבוע, אשר נבדקה על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ואשר לפי החישובים שלנו חלו על סל התצרוכת של משפחה שמקבלת הטבה סוציאלית של קשישים ואלמנות. אנחנו מציעים לתת מיקדמה זו לקבוצה החלשה ביותר של גימלאי הביטוח הלאומי.

היו"ר ש. ארבל: שאלה לבניג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. כאשר היה לנו כאן דיון על פיצויי ההתייקרות דנו על שני אספקטים. החישובים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לקחו בחשבון שסל המזונות של המשפחות הנזקקות מבוטס יותר על מצרכי יסוד, ולכן פיצויי ההתייקרות להם צריכים להיות גדולים מאשר הם בפועל. האם התחשיב הפעם לקח בחשבון את האספקט הזה?

אנחנו יודעים שתהיה התייקרות גם במצרכים שאינם מצרכי יסוד, כגון: מים, חשמל ועוד, האם גם על זה יהיו פיצויי התייקרות, או רק על מוצרי היסוד? יש להניח שבעקבות העלאת מחיר הקמח יתייקרו גם כל מיני מוצרי לווה, האם יש אומדן מה תהיה ההתייקרות כדי שנוכל להחליט ש-7% זה מספיק או לא?

ל. דיציאן: אני מבין שההצעה היא לתת תוספת של 7% רק לאלה שמקבלים הטבה סוציאלית (הט"ס), האם קשישים שאינם להם הט"ס אינם נפגעים על-ידי ההתייקרות האלה? מדוע שהם לא יקבלו תוספת זו?

ה. זיידל: בהמשך לשאלת היו"ר, באופן פורמלי ההתייקרויות ייכנסו לתוקפן בחלקן רק ב-1.4, עם הפעלת התקציב החדש. חשוב שנקבל אינפורמציה מה ההתייקרות הצפויה אחרי ה-1.4, או שנדחה את ההחלטה עד לאחר ה-1.4, כי אז ייתכן שיידרש פיצוי הרבה יותר גדול, לאור ההתייקרויות שתהיינה אחרי התאריך הזה.

ה. זיידל:

אני קורא בסעיף א) של דברי ההסבר להצעתכם בו נאמר:
 "יתרת הפיצוי שניתן בשל הפיחות סבובמגר 1974 בסך 69 ל"י לבודד
 ו-103 ל"י לזוג, תקטן ב-1.4 עקב העלאת שיעורי הקצבאות לפי החוק
 ותעמוד על סך 46 ל"י לבודד ו-70 ל"י לזוג". אני מבין שמקזזים,
 ומה שמציעים לנו היום בא להבטיח שהאדם לא יקבל פחות בעקבות הקיזוז,
 אנחנו יכולים להציע היום, שבעקבות ההתייקרויות שחלו תוותרו על הקיזוז
 והקטנת השיעורים מה-1.4.76.

ל. דיציאן: כמה יגיע לזקן שמקבל ביטוח לאומי עם הט"ס ב-1.4?
 רק אם הוא מקבל הט"ס הוא יקבל גם תוספת של 7%?

ר. רוטר: הוא מקבל 25% מהשכר הממוצע במשק, וזה - 610 ל"י
 ויקבל את התוספת של 7%.

ר. קרשאי: למעשה עשתה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה תרגיל די
 פשטני בעקבות ההתייקרויות שחלו בשבוע שעבר. אפשר
 לבדוק את ההתייקרויות במספר שכבות. יש התייקרות סיידיית של מספר
 מצרכי יסוד, שלמחצית היום אפשר לציין אותם בשווקים, כגון: סחירי הלחם,
 החלב ומוצריו; הקסח ומוצרי הבצק השונים. ויש התייקרויות עקיפות
 שמתולדה בעקבות התייקרויות הדלק, השמן וכדומה, כי ברור שזה ישפיע
 על התובלה, התחבורה הציבורית ועוד.

ישנן התייקרויות שאינן קשורות בצעדים שנקטה בהם
 הממשלה בשבוע שעבר, כי בדרך-כלל בחדשים אפריל ומאי יש התייקרות ענתית
 של ירקות ופירות, בגדים וכו'.

יש סוג נוסף של דברים שעדיין לא חלה בהם התייקרות,
 אבל כבר ידוע שתהיה העלאה, ופרונתי למסי עיריות, ארנוצות וכדומה.

אנחנו עשינו חישוב פשוט של ההשפעה המיידיית של
 ההתייקרויות של מוצרי היסוד והקשורים להם, פלוס התייקרות התחבורה
 הציבורית שתחול בימים אלה. לא לקחנו בחשבון התייקרויות עקיפות
 והתייקרויות אחרות שתבואנה בעקבות הצעדים שהממשלה נקטה. לפי החישוב
 הזה, שבו לקחנו את המינימום של הסל הממוצע של כלל המשפחות, ההתייקרות
 מטכסת ב-3.5%. זה כולל רק מזון בסיסי, חשמל, דלק, תחבורה ציבורית.
 זה לא כולל ארוחות במסעדות ודברים דומים.

עשינו תרגיל דומה לגבי שתי שכבות של אוכלוסייה
 חלשה בעלות הכנסה נמוכה ביותר, ומשפחות של 6 נפשות פלוס. לגבי שכבות
 אלה, מפני שמסקלם של מוצרי היסוד הוא גדול מאוד בסל המזונות שלהם,
 ההתייקרות היא בסביבות 6.5%, כתוצאה מהצעדים של הממשלה, בלי לקחת
 בחשבון אותם שלושה סוגי התייקרויות כפי שצינת קודם.

לגבי ההתייקרות הצפויה אחרי 1.4 - קשה מאד לדעת
 זאת. אם יעלו את מסי העיריות, מחירי הארוחות במסעדות ודברים כאלה,
 קשה מאד כרגע להעריך בכמה זה יהתסכם. אחוזי ההתייקרות שצינת קודם
 הם ברמה הנמוכה ביותר שנמדדת, וזו בוודאי לא כל ההתייקרות הצפויה
 בסל המזונות שלהם. זה ודאי יהיה יותר גבוה.

היו"ר ש. ארבל: מה אופדן ההתייקרות של כל הדברים האלה מה-1.4?

ר. קרשאי: זה קשה מאד לדעת. כאן יש שני סוגי בעיות. חלק
 מההתייקרויות השפעתן לא תהיה מיידיית, כי הגלגול
 המלא של ההתייקרויות הוא לפחות חודש ימים, ואי-אפשר יהיה לדעת זאת
 ב-1.4. גם אם יהיו לנו נתונים בראשית אפריל, הרי רק במחצית החודש

ר. קראשי:

נוכל להתרשם ולהעריך את אשר קורה בשווקים, במסעדות וכדומה, ואז נוכל לקבוע מה ההתייקרות. אז צריך גם לבדוק מה הסיבות להתייקרות, אם זו תוספת היוקר או סיבות אחרות. קשה להפריד בין הסיבות האחרות שבפועל גורמות להתייקרות לבין הסיבות שבאות מהצעדים הכלכליים של הממשלה.

ל. דיציאן: מר רוטר אמר שזה 25% מהשברה המוצע, אבל לפי מה שקבענו בדיון הקודם זה צריך להיות 26%.

היו"ר ש. ארבל: נכון, כאן יש קיזוז של 1% שלועתי אינו צודק, ואת העוול הזה צריך לתקן.

א. לאור: אני מבקש להסביר את אופן חישובי ההתייקרות כפי שנעשו בצוות משותף של אנשי משרד האוצר, הביטוח הלאומי, משרד הסעד, ויועץ ראש הממשלה לענייני רווחה.

אנחנו חישבנו את ההתייקרות הישירות והעקיפות כתוצאה מצעדי הממשלה, כפי שהוחלט עליהם לפני שבוע. כלומר, לא רק ההתייקרות העיקרית של מוצרי חלב, לחם, שמן, דלק וכו', אלא היה גם בסיון להעריך איך משפיעה ההתייקרות של הדלק על התחבורה; התייקרות הקמח על מוצרי בצק וכו'. זה לא כולל התייקרות שאין לה קשר לצעדי הממשלה, אלא התייקרות של סל המזונות עקב הצעדים הכלכליים של הממשלה. ההתייקרות היא 4%, שמתחלקת כך: מוצרי מזון מסובסדים - לא כולל מוצרי מזון לא מסובסדים - 2.6%; חשמל, גז, בפט - 0.3%; תחבורה ציבורית - 0.5%; דלק, שמן למכוניות - 0.6%. אנחנו רואים שמרכיב גדול מאד של שמן למכוניות ודלק הוא 0.6% כמעט אין לו השפעה על משפחות נזרקות, אבל זה הסל הכללי. חישבנו את ההתייקרות העקיפה כפי שהיא משפיעה על התובלה והתחבורה הציבורית חישבנו מה היא ההתייקרות הספציפית של מקבלי הט"ס לפי מצרכי היסוד של סל המזונות שלהם, וזה מגיע ל-6.8% - 6.7%. זו ההתייקרות של הגל הראשון. בגל שני, לפי מיטב ידיעתנו, עלולות לחול התייקרות שאין להן קשר לצעדים הכלכליים של הממשלה בשבוע שעבר.

יש לנו סקר של הוצאות משפחה שבהן מודדים לחוד את הנצרכים מקבלי הט"ס וכו', ושם השאלה העיקרית היא משקל ההוצאה למזון, שבמשפחה נצרכת היא כמעט כפולה, ומכאן נובע שביטול הסובסידיות על מצרכי היסוד מכה אותם יותר חזק. על כן התוספת של 7% למקבלי הט"ס ו-4% לנצרכים של התייקרות זה לגבי המשפחות הנזרקות ב-70% יותר מאשר משפחה ממוצעת. למעשה זה הרבה יותר, כי משפחה ממוצעת כוללת גם משפחות חלשות, כי הכוונה היא לתת במשותף פיצויי התייקרות של 7% לגמלאים ומקבלי הט"ס שמצבם הכלכלי דומה למצבם של מקבלי קצבת נכות כללית, מקבלי קצבאות זקנה ושאיירים. המדובר לגבי התוספת של 7% רק לאלה שמקבלים הט"ס. בסך-הכל ישנם בארץ 42,000 מקבלי הט"ס. זה כמחצית מהנכללים בקטגוריות של בזקקים.

אני חושב, כי החישוב כפי שהוא היה בעבר שהגלגול המלא של ההתייקרות היה על הצרכן, לא יכול לחול כאן. היו מקרים בעבר שההתייקרות היו יותר גדולות מהמתחייב, אבל זה תלוי במצב במשק, ולא הכרחי להניח שזה יקרה גם בעתיד. למשל, בנובמבר, כאשר היתה התייקרות גדולה מאד חישבנו אותה בדרך זו, ולא תארנו לעצמנו שהתייקרות תהיה כה גדולה, היא היתה הרבה יותר גדולה ממה שחזינו. אני מניח שלא צפויה העלאת שכר בשירותים, ואז טביר להניח שהאומדן יהיה כפי שנאמר כאן. (ה. זיידל: אתה בטוח שלא תהיה העלאת שכר בשירותים?) אם תהיה יהיו אסונות יותר גדולים. אם המדיניות תהיה עקבית הרי עליה של 4% היא סבירה.

א. לאור:

מה צפוי ב-1.4 נוסף לזה? - בתחום הסובסידיות, כפי שאני מבין, היתה הבנה בין ההסתדרות לבין הממשלה; אינני שותף לדיונים ואני אוסר זאת לא מתוך ידיעה סופית, אני מניח שלא יהיה קיצוץ סובסידיות בהיקף כזה כפי שהיה בשבוע שעבר עד חצי שנה מהיום. כידוע מס ערך מוסף היה אמור להיות מופעל, אבל הוא לא יופעל ב-1.4, ולכשיופעל זה הדבר היחיד שעלול להיות לו אפקט, אבל איני יודע מתי ובאיזה אחוזים יופעל. זה האקט היחיד שעומד על הפרק. אם מס ערך מוסף יגרום להתייקרות משמעותית של 5% לפחות יהיה מקום לדון ולשקול עוד פעם ענין הפעלת הפיצוי המיוחד. כל עוד לא הוחלט על הפעלתו ומה יהיה שיעורו; על איזה מוצרים יחול ועל איזה לא; אוטורים שמס ערך מוסף לא יחול על מוצרים מסובסדים, אי-אפשר לתכנן עכשיו פיצוי נוסף. אם תהיה התייקרות חד-פעמית, והיא תכלול מוצרים מסובסדים אינני יכול להגיד היום בכמה זה יסתכם.

ה. זיידל: לא קיבלתי תשובה על הצעתי לוותר על סעיף א) בקשר להקטנת הפיצוי שניתן בשל הפיחות בנובמבר 1974, ולהשאיר את התשלום לבודד בסך 69 ל"י ולא להוריד אותו ל-47 ל"י.

א. לאור: דעתי שלילית, כי ראינו במשך שלוש השנים האחרונות, שהקצבאות גדלו בהרבה יותר מאשר גדל השכר הממוצע במשק. יש לנושא הזה השלכות קשות על מערכת שכר המינימום לעומת ההכנסות. פירושו להגדיל את הס"מ מ-25% ל-35% מהשכר הממוצע, וזה מעל ומעבר למה שהתכוונו לתת. מלכתחילה הפיצוי המיוחד עקב ההתייקרות מכוון להקל על השכבות החלשות שקשה להם לספוג התייקרות נוספת, בעיקר שהפעם ההתייקרות היא של מצרכי יסוד. הכוונה היא לקזז את זה בהדרגה עם העלאת השכר הממוצע במשק. הקיצבה המיוחדת שתנתן להם החל מה-1.4 תגדל יותר מהקיצוץ.

הינ"ר ש. ארבל: מה היא הקיצבה לבודד היום ומה היא תהיה לאחר התוספת?

א. לאור: היום הקיצבה לבודד היא - 358 ל"י והיא תהיה - 391. מה-1.4.

ל. דיציאן: פירושו שקיצוץ להם את התוספת המיוחדת של ההתייקרות, כי זה רק 16% מהשכר הממוצע במשק.

ר. רוטר: המדובר על תקופה של 17 או 18 חודש, שבהם הקיצבה עלתה מ-358 ל-391 ל"י.

ה. זיידל: אם מדובר לא על מקבלי הס"מ אלא מקבל קיצבה רגיל, לא יהיה גידול בקיצבה לעומת השכר הממוצע.

א. לאור: אז היה גידול מעל לשכר הממוצע, ועכשיו זה סתיישר.

גב"נ. שמאי: זה יותר במשך השנה, כי בגלל תוספות היוקר הקיצבה גדלה באופן יחסי לגידול השכר. זה הכל בהתאם לחוק.

א. לאור: בנובמבר 1974 ניתן פיצוי גם לקשישים, כי למקבלי הס"מ ניתנה תוספת יותר גדולה, של 24%, ולקשישים התוספת היתה של 19%-20%. זה היה סדר גודל אחר לגמרי.

ר. רוטר: לשאלתו של חה"כ זיידל - התוספת לקשישים מקבלי הס"מ בנובמבר 1974 היתה ב-4%-5% יותר גדולה מאשר ההתייקרות לקשישים שאינם מקבליים את הס"מ. ההתייקרות לקשישים שאינם מקבליים את הס"מ היתה בסדר גודל דומה לכלל השכירים 19%-20%. במהלך שנה וחצי כל ההתייקרות שבאו בעקבות הפיחות בנובמבר 1974 התבטאו

ר. רוטר:

בכמה שלבים: בתוספות יוקר לפי סעיף 11 (ג) ובשינויים בשכר המסוּצ עד 1.4.76. הפיצוי ניתן אז במנות אחדות, והמנה האחרונה של 16% ל"ש שנתרה תנתן במרס 1976, והיא באה כמובן במסגרת תוספת היוקר שתנתן ב-1.4 ולפי שכר מסוּצ, וזה יגיע ל-358 ל"ש. - 16% ל"ש אלה הן הפיצוי האחרון שנתר מנובמבר 1974, ויש תוספת יוקר של החדשים יולי-נובמבר שנת 1974, וב-1.4 חוזרים לחשבון סופי, ופה חישבנו 16% מהשכר המסוּצ במשק של 2440 ל"ש, אחרי שכל הפיצויים המיוחדים עקב ההתייקרות בנובמבר 1974 נכללו בחישובי הפיצויים האחרונים.

התוספת שאנחנו מציעים היא מיקדמה, וברגע שיכנסו לתוספות יוקר רגילות, אנחנו מקווים זאת בשלבים ובמנות קטנות. הדבר שונה לגבי מקבלי ה"ס.

ל. דיציאן: אבל ההתייקרות שבאו עקב צעדי הממשלה בשבוע שעבר פוגעות בצורה ניכרת גם במקבלי קצבאות שאינם מקבלים את ה"ס.

ר. רוטר: לפי החישובים שלנו הפגיעה החמורה והחריפה היא מעל למסוּצ. ברור שכל צרכן שהולך לשוק אחרי הצעדים שנוקטו בימים אלה משלם מיד 3.5% יותר, ויהיו עוד תוספות באחוזים זוחלים של התייקרות עקיפות. ברור שגם הקשישים ישלמו יותר, בין אם הממשלה נוקטת בצעדים כלכליים יזומים, ובין אם זה כתוצאה מאינפלציה זוחלת של 2% לחודש, עקב התהליך הכללי של הזרמת כספים, פעולות מסוג זה או אחר, שהממשלה עושה או נמנעת מלעשות.

תוספת היוקר משתלמת פעמיים בשנה, וכל פעם שעושים חשבון, גם הקשישים שאינם מקבלים ה"ס מקבלים פיצוי. היות והפעם הפגיעה החמורה ביותר היא במקבלי ה"ס אנחנו מציעים לא להמתין עד ל-1 באוקטובר, כאשר תשולם תוספת היוקר לכלל השיכרים, אלא לתת להם מיקדמה של 7% על חשבון ההתייקרות הצפויה. לא מוצע לעשות צעד דומה לגבי כלל הקשישים שיש להם הכנסות נוספות מעבר ל-300 ל"ש של הקיצבה מהביטוח הלאומי.

לגבי מקבלי ה"ס נשאר יתרה מהפיצוי שניתן להם עקב ההתייקרות בנובמבר 1974 ולכן מוצע לקזז את הפיצוי לבודד מ-69 ל"ש ל-47 ל"ש, ול-70 ל"ש לזוג במקום 103 ל"ש. לפי ההסכם הקיזבה למקבלי ה"ס היא 25% מהשכר המסוּצ במשק, וזה 610 ל"ש, לזה מוסיפים את 47 ל"ש יתרת הפיצוי מנובמבר 1974, ונותרו עוד שני שלישי שנצטרך לקזז מתוספות היוקר שתבואנה בשנת 1976.

אפשר לשאול למה מקווים עכשיו רק שליש ומשארית שני-שליש ולא מקווים את הכל; ואפשר לשאול מצד שני, למה בכלל מורידים עכשיו שליש, כפי ששאלו ח"כ זיידל ודיציאן. התשובה לשתי השאלות היא בעצם אותה שאלה מהצד השני - אנחנו שאלנו את עצמנו מה צריכה להיות פחות או יותר רמת הקיזבה שיש להבטיח לקשישים מקבלי ה"ס, גם לולא היו ההתייקרות בשבוע שעבר, ובאיזו מידה באו לידי ביטוי ההתייקרות המיוחדות שהיו כבודות יותר בהשוואה לרמת השכר המסוּצ, ומצאנו שמקבלי ה"ס קיבלו תוספת של 24% לעומת 19% מקבלי קיצבאות ללא ה"ס. לגבי תוספת היוקר הרגילה נתנו פיצוי מלא, ולכן אנחנו חייבים להשאיר כאן יתרה מיוחדת כדי להבטיח שיתרת ההכנסה לא תרד. אם היינו מקווים את הכל לפי ההסכם שנקבע בזמנו היינו מציעים ל-657 ל"ש ואם לחשב זאת לפי שכר מסוּצ של 2440 ל"ש זה בערך 27%-26%.

גם אם נקח בחשבון את הרפורמה, ואיני רוצה להכנס לוויכוח אם צריך להגדיל זאת ב-45% או לא, ייתכן שזה צריך להיות 47% עם רמת השכר הקיימת וההתייקרות הפרופורציונלית הגבוהה יותר, אנחנו

ר. רוטר:

רוצים להבטיח שהם לא ירדו ברמת חיייהם, כי זו השכבה החלשה ביותר. לכן הצענו להשאיר את החלק הארי של הפיצוי ולקזוז רק שליש, ועל-ידי- כך אנחנו מבטיחים שהגמלאים מקבלי הט"ס יוכלו מה-1.4 לקנות אותו סל מצרכים בהשוואה למקבלי שכר ממוצע באותה רמה שלפני נובמבר 1974.

כפי שאמרתי קודם, בחישובים שלנו לקחנו בחשבון את ההתייקרויות המיידיות של מצרכי היסוד עקב צעדי הממשלה, ולא חישובנו את הזחילה של האינפלציה הרגילה, עם התוספת של 7% אלה מאפריל עד אוקטובר הקיטצה ליחיד מקבל הט"ס תהיה 703 ל"י, לעומת 603 ל"י לאלה שאינם מקבלים את הט"ס, וזו תוספת של 18% בערך. זה כולל גם את תוספת היוקר של 10.1% שתשולם החל מה-1.4.

אני מדגיש שדרך זו תאפשר לקשישים סיעוטי הכנסה להמשיך לקיים את רמת חיייהם מבלי לפגוע בה.

הינך ש. ארגלי: בכמה מסתכם הקיזוז הזה של השליש, ומה החסכון?

א. לאור: בין 40 ל-50 מליון ל"י לשנה, וזה בהתאם להסכם.

ר. רוטר: כפי שאמרתי בראשית דברי, אנחנו מביאים להתייעצות בוועדת העבודה, את ההצעה לתת תוספת של 7% למקבלי הט"ס, והיתרה בנובמבר 1974 תועמד על 47 ל"י עד סוף השנה, בעוד שהפיצוי יינתן עד לחשבון הסופי של תוספת היוקר שתשולם החל מה-1.10.

הינך ש. ארגלי: בדיון הקודם שהיה לנו בענין הפיצוי על ההתייקרוו דנו גם על קשישים ומקבלי קיטצה בלי הט"ס, וגם על משפחות מרובות ילדים. הזדעזעתי לקרוא בשבוע שעבר ב"הארץ", שמשרד האוצר עומד לחתום הסכם עם משרד הסעד, שהתוספת לילדים תנתן החל מהילד הרביעי ואילך ובאמצעות משרד הסעד. קשה לי להבין מה המגמה המסתתרת מאחורי זה, שמציעים תוספת לקשישים ושאיירים ולא למשפחות מרובות ילדים. קיבלתי מברק משר אברהם דנינו, יו"ר הוועד של משפחות ברונות ילדים, אשר מתקומם נגד המגמה הזאת. (קודאה את המברק).

בהזדמנות זו הייתי מבקשת לקבל הסבר מנציגי האוצר גם לגבי מקבלי שכר נמוך, כי לדעתי לא נוכל לתת את ידינו להסדר המוצע בין האוצר ומשרד הסעד. מדוע לא נכללו כאן גם משפחות מרובות ילדים? לא נוכל להסכים לכך, שהתמיכות למשפחות מרובות ילדים יינתנו החל מהילד הרביעי ודרך משרד הסעד. לא נוכל לעבור על כך לסדר-היום.

ש. זאק אמר: אני מודה ליו"ר שהעלתה את הנושא של התמיכות לילדים על-ידי משרד הסעד. לדעתי זו מגמה זדונית אנטי סוציאלית, ואני מבקש שהדברים בנוסח זה יובאו לידיעת שר האוצר. עד כה המגמה הייתה להוציא את העובדים השכירים ממעגל מקבלי הסעד, וכאן יש מגמה לכלול רבבות של משפחות מרובות ילדים בין מקבלי הסעד. אם אמנם יש מגמה כזאת, אני מקווה שהיא תובא לדיון מוקדם בוועדה. כנראה שדרושה בארץ לא רק מהפכה כלכלית, אלא גם מהפכה חברתית. אמרתי דברים חריפים מאוד בנושא זה בנאומי על תקציב המדינה בכנסת. ידוע לי, כי ישנם כלכלנים במשרד האוצר הסוכיחים, כי תוספת שכר זה תמריץ אנטי אינפלציוני, אבל מחקרים כאלה מכניסים למגירה ואין נותנים להם פרסום. נכון שהמדינה במצב קשה, אבל לא ייתכן שכל העומס יפול על שכמם של השכירים במדינה הזאת. אני יודע שכשותף בממשלה גם אני אשם בזה.

הצעתי היא לדחות את אישור ההצעה שלפנינו עד לאחר ה-1.4, עד שנדע מה בדיוק ייסתמן במשק לאחר תוספת היוקר.

י. ז. אמיר:

מאחר שהתחולה של התוספת היא סמילא מה-1.4 הייתי רוצה שנאשר את כל המכלול, כולל משפחות מרובות ילדים וקשישים שאינם מקבלים הט"ס וכדומה. ביטול הסובסידיות מטיל מעטה בעיקר על מקבלי שכר נמוך במשק, ומקבלי הקצבאות השונות, וההוצאה למוצרי היסוד היא כמעט כפולה אם לא יותר.

אסור לנו להיות פשטנים ולאשר דבר שהוצע לנו רק כדי לצאת ידי חובה, עלינו להכנס לעומק הבעיה ולהציע פתרון כולל. הייתי מבקש שלקראת הישיבה הבאה תמציאו לנו חומר רקע כיצד מחשבים את ההתייקרויות; לדעתי יש לדאוג לכך, שבוועדות אשר בודקות את הדברים האלה ישתתפו גם נציגי המרכז למחקר של הסתדרות העובדים.

אני חושב שזו אשליה להניח, שתהיה ספיגה של ההתייקרויות על-ידי הסוחרים עצמם. יש עוד דבר שצריך לקחת בחשבון, שמחירי המצרכים במקומות הישוב הרחוקים ממרכז הארץ, הם יותר גבוהים, והעלות מחירי הדלק ושמן המכונות עלול להעלות את מחירי התובלה ולהשפיע על העלות מחירי מצרכי היסוד. אני מבקש לדעת אם בחישובים שלכם לקחתם בחשבון גם גורם זה של הישובים המרוחקים.

אני מצטער שלא קבעו שכר מינימום בגובה של 50%-60% במשק, ואז היינו יכולים לקבוע מה צריכות להיות הקצבאות של הביטוח הלאומי לאוכלוסיות השונות. מי שיבדוק היטב את מצבן של המשפחות החיות במצוקה יעשה עבודה חלוצית מסדרה ראשונה במדינת-ישראל, כי לדעתי באלה סמון זרע הפורענות.

אני מציע לדחות את אישור ההצעה עד ל-15.4, כאשר יהיו המספרים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על השפעת תוספת היוקר.

א. אנטבי:

אני חולק על הגישה כאילו מחירי המוצרים לא יעלו ותהיה ספיגה. אין זה נכון וכבר היום מרגישים בזה, ואפילו כיצורן אני אומר זאת. העלאת מחירי המים והדלק ישפיע בהכרח גם על מחירי העגבניות ותוצרת חקלאית אחרת. לדעתי הממשלה כיוודעין תומכת בדברים בלתי-ריאליים. אפילו יצרנים ששומרים על הקו אינם יכולים לשמור על מחירי התוצרת, אם מחיר חמרי ההדברה למשל עלה ב-25%-20% תוך שבוע. אני חושב שאחרי ביטול הסובסידיות אין מכשיר שבאמצעותו אפשר לתבוע מהיצרנים והסוחרים לשמור על מחיר ריאלי.

אנחנו כאן דואגים לשכבות החלשות, ולא פעם אני מתפלא לשמוע הצהרות שהצליחו להוריד את רמת החיים ב-3% במשך השנה. השאלה היא למי הורידו את רמת החיים? לפי דעתי התחשיב שהובא בפנינו אינו ברור די צרכו, הן לגבי מקבלי הט"ס והן לגבי משפחות מרובות ילדים. מבחינה פסיכולוגית זה חשוב מאוד שמציעים להקדים תרופה למכה, אבל אני מצטרף להצעת הה"כ זיידל, שאולי אין מקום לעשות עכשיו קיצוץ של שלישי מהפיצוי שניתן בזמנו על חשבון ההתייקרות של נובמבר 1974.

אני מבין שהכוונה היתה עוד לפני החגים לתת פיצוי ריאלי למקבלי קצבאות והט"ס, ולכן מה שכבר נתנו אי-אפשר לקחת בחזרה. ייתכן שיהיה מקום לעשות זאת לאחר שייבדקו כל האספקטים, ולכן אני מצטרף להצעה לדחות את אישור ההצעה עד לאחר ה-1.4. אני חושש שההתייקרויות שהיו השבוע לא ייעצרו בזה, ותהיינה התייקרויות נוספות.

ל. דיציאן:

לאור דברי ההסבר ששמענו כאן, כי קשישים ושאיירים שאינם מקבל הט"ס לא יקבלו תוספת זו של 7%, ברצוני לשאול מדוע הכניסו ברשימת מקבלי התוספת את מקבלי קצבת נכות כללית וגרושות המקבלות דמי מזונות? עיני לא צרה בהם, אבל ברצוני לדעת מה הנימוק שאלה כן בכללו והאחרים לא? לגבי האחרים יש קיצוץ מלא, וכאן כוללים כאלה שיש להם זכות לקבל הט"ס.

ר. רוטר:

בכונן ששתי הקבוצות האלה שנכללו כאן אינן מקבלות הט"ס כמסמעותו בסעיף בחוק, אבל אצלנו זה מאורגן בדרך שונה. לפי חוק הביטוח הלאומי, גרושה הזוכה בדמי מזונות יכולה לפנות לביטוח הלאומי ולקבל הנסחת תשלום רק אם אין לה הכנסות העולות על סכום מסויים. לא כל גרושה המקבלת מזונות יכולה להכלל ברשימת מקבלי התוספת, אלא רק מעוטות הכנסה וזה הוצמד להכנסה המובטחת לזכאיות לקיצבה עם הט"ס של אלמנה עם ילדים. לכן רואים בקבוצה זו אותו סוג של אוכלוסיה מבחינת רמת החיים.

לגבי מקבלי קצבת נכות כללית - פורמלית זה לא בדיוק אותו דבר, במסעיף ו' (2) נקבע מי זכאי לקבל קצבת נכות: מי שאין לו כושר להשתכר כדי שחיה או שהכנסותיו הצטמצמו ב-50% או יותר; או בעלי נכות של 50%, מה שקודם היה 75%. רוב מקבלי קצבת נכות כללית הם בעלי 100% נכות, שיש להם הכנסות זעירות מאוד מסקורות אחרים. הקבוצה הזאת רובה ככולה נכללת בקטגוריה של מיעוטי הכנסה, היות ואין לנו כלים להבחין במדוייק בין נכה אחד לשני, ומדובר במנגנון זמני של ששה חדשים.

הדבר שונה לגבי קשישים, מאחר שביניהם יש חלק גדול יותר של מקבלי פנסיה. כ-50% מהקשישים יש להם הכנסות העולות על הט"ס, בעוד שאצל הנכים יש אחוז קטן של כאלה שמקבליים פנסיות משלימות בשיעור סביר. לכן הכנסנו קבוצה זו אד-הוק לקטגוריה של מיעוטי הכנסה.

לגבי משפחות מרובות ילדים טרם הסתיים הדיון בממשלה, ולכן לא אוכל להכנס לזה.

אני מבקש מהוועדה להתחשב בכך שאנחנו עומדים לפני ה-1.4, ולגבי הקבוצות שזיינתי קודם יש לנו דילמה של הכנת החומר למחשב, כדי שיקבלו את התוספת לפני חג הפסח. אנחנו חייבים לעשות זאת תוך כמה ימים. חשוב לנו מאד בקטע זה של הדיון לסיים את ההתייעצות עם הוועדה, כדי להביא את השקפת הוועדה בפני שר העבודה. אם נתחיל בסידרה של דיונים כדי לבדוק שטא המייקרות תהיה 4.1% ולא 4%, או 7.25% ולא 7%, זה יהיה בעוד חודש, ובינתיים המשפחות החלשות שעליהן מדובר לא יקבלו את התוספת, שעליה אין ויכוח לגביהן.

בענין התוספת של 7% היתה המלצה של משרד העבודה בפני הממשלה ושר האוצר הסכים לזה. מבחינת קביעת סדיניות חייבים לקבל את ההערכה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, מה ההשפעה המיידית של ההתייקרויות מהשבוע שעבר, ולתת פיצוי מעשי לשכבות החלשות. אני מבקש במיגזר זה לפחות לסיים את הדיון היום.

א. לאור:

לשאלת ח"כ אמיר מי קבע את גובה ההתייקרויות - היה פורום שבו השתתפו נציגי משרד האוצר, הביטוח הלאומי, משרד הסעד, והנתונים הועברו ליועץ ראש הממשלה לענייני רווחה, מר ברוך לוי. יכול להיות שאנשי האוצר חשודים על הטיית נתונים, אבל אנשי הביטוח הלאומי ומשרד הסעד אמיינים על הוועדה. לדיונים של הפורום הוזמנו גם נציגי ההסתדרות, ובישיבה אחת השתתפה הגב' נאוה ארד, וביקשנו מהם לשלוח נציגים גם לישיבה שהתקיימה אחה"צ, ובה עשינו חישובים מפורטים לפי הקבוצות השונות, ולמרות שהבטיחו נציגי ההסתדרות לא באו. אנחנו רצינו לגמור את החישובים, ועשינו זאת ביוזמתנו יום לאחר החלטת הממשלה על ביטול הסובסידיות. הפורום שהזכרתי קודם קבע את הקריטריונים לגבי עדכון הקצבאות של מרט ואפריל. אנחנו מוכנים להביא לכאן את כל החומר כדי לתת לכם אפשרות לבדוק את הנתונים.

להערת ח"כ אבטבי בענין הספיגה - לא אמרתי שבחישובים שלנו לקחנו בחשבון ספיגה, להיפך. אמרתי שהחישובים שלנו לוקחים בחשבון גלגול מלא של ההתייקרויות על האזרח כתוצאה מצעדי הממשלה, אבל הערכה זו אינה מלאה, כי יכול להיות שחלק מההתייקרות ייספג על-ידי הממשלה. אנחנו לקחנו בחשבון את ההתייקרות כתוצאה מצעדי הממשלה שמגיע ל-6%-7%.

א. לאור:

לענין הקיצבאות למשפחות מרובות ילדים ממשרד הסעד - אינני רוצה שחברי הוועדה יקבלו דברים מהעוזנות, וברצוני להסביר מה הוסכם בקשר לפיצויי התייקרות לנצרכי סעד. סוכם כי לנצרכי סעד יינתן פיצוי בהתאם להתייקרות הספציפית לפי העקרונות שחישבנו למקבלי הטבה סוציאלית, ולפי הסל הספציפי שלהם זה יצא 6.2%, בו בזמן שלמקבלי הס"ס זה יצא 6.7%. הוסכם כי משפחות מרובות ילדים המקבלות תמיכה כלכלית ממשרד הסעד החל מהילד הראשון, התמיכה להם תוקטן ותנתן רק החל מהילד הרביעי.

ברצוני להביע תמיה על ההחלפה שהיתה כאן על משרד האוצר, כי לא היתה שום כוונה זדונית ולא היה שום רצון להרע. יכולים לשאול מדוע זה חל רק לגביהם ולא לגבי אחרים. בעקבות הדפורטה הגדילו את הקצבאות לילדים וחל שינוי מהותי על-ידי זה שחלק גדול מקצבות הסעד מועברות ישירות לילדים, ובזמן שהקיצבה נעזרה בסכום מסויים, קבענו שהן תנחנה מבלי להתחשב בגודל המשפחה. משפחה של שש נפשות נתמכת סעד היתה צריכה לקבל מה-1.4, בלי פיצויי התייקרות, קצבת סעד בסך 927 ל"י וקצבת ילדים בסך 1265 ל"י. רוב התמיכה במשפחה באה באמצעות קיצבת הילדים ולא קיצבת הסעד, וסל התצרוכת של המשפחות נקבע לפי קיצבת הילדים ולא לפי קיצבת הסעד. לו היינו נותנים פיצוי רק על פי קיצבת הסעד היינו מפצים אותו בקושי בפחות ממחצית התייקרות בתצרוכת של המשפחה. העדכון של התייקרויות עכשיו יבוא רק ב-1.10; תוספת היוקר ב-1.4 היא על התייקרויות הקודמות.

אחת דבר לגבי מקבלי ה"ס"ס. בוועדה המשותפת שהזכרתי קודם היתה תמימות דעים, שגורמים עוול למשפחה אם מפצים אותה על מחצית סל התצרוכת שלה; משפחה נתמכת סעד היא בדרגת הכנסה נמוכה ביותר, ולא היה חשש שיינתן פיצוי למי שלא מגיע לו; חשבנו שמן הראוי לפצות את המשפחה על כל סל התצרוכת שלה, בין אם זו קיצבת סעד או קיצבת ילדים. על כן באה ההצעה לתת תוספת זו של 7% למקבלי הס"ס. הניטוח הלאומי יעדכן את הקיצבאות לילדים רק ב-1.10. מבחינה טכנית ישנם הנחונים בידי משרד הסעד כמה ילדים יש בכל משפחה נתמכת, ומשרד הסעד יתן תוספת תוספת עבור הילדים. ברגע שהחל מה-1.10 יינתן פיצוי לכולם יחבטל הפיצוי המיוחד הזה.

לא היתה תמימות דעים בוועדה בקשר להצדקה לפצות ילדים אחרים באוכלוסיה, מכל מיני סיבות, אבל אינני רוצה להכנס לזה כרגע, כי זה לא עומד על סדר-היום, באשר הדיון בשאלה זו טרם נסתיים בממשלה.

ג. ברקאי:

בקשר להערה האחרונה, אין במשרד הסעד רשימות של תלויים מבוגרים או ילדים. בדיונים שהיו לנו בקשר לתשלום עבור הילדים ישירות למשפחות התברר שלא יכולים להבדיל בין תלוי לבין ילד.

א. לאור:

לגבי גובה הקצבה לילדים נהגנו לחומרה והחלטנו שהגידול בקצבאות לילדים למשפחות נתמכות סעד יהיה 3.5% בלבד, כי קיצבת הילדים תועדכן בהתאם להתייקרות הכללית שהיה ב-1.4 4%. כלומר, הורדנו מ-4% אלה 0.5% עבור משפחות מרובות ילדים שלא מגיע להם פיצוי מיידי. כאן הפיצוי נקבע בצורה זהירה ביותר על-מנת שהיה ודאות שזה יקוזז באוקטובר.

ה. זיידל:

קודם שמענו שהדיון בממשלה לא הסתיים, ועכשיו אתה אומר מה מציעים לתת.

א. לאור:

דעת האוצר היא שלא לתת פיצוי לילדים אחרים פרט לילדים במשפחות נתמכות סעד. יש בענין זה חילוקי-דעות והדיון טרם סוכם.

היו"ר ש. ארבל: הנטייה כאן היא לדחות את ההחלטה, אני מבקשת לדעת מנציג הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, האם בראשית אפריל נוכל לקבל הערכה או אומדן של ההתייכרות הכללית הצפויה?

ג. מרשאי: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בדרך-כלל אינה עוסקת בתחזיות, וגם אינה קובעת מה מתחייב מבחינה זו, כפי שעשתה הוועדה שהוזכרה כאן, שניסתה כאילו לעריך בכמה זה ישפיע מאז אנוחנו מודרים את הדברים כפי שהם משתקפים בשווקים. אנוחנו נוכל לצלם את המצב כפי שהוא משתקף בשווקים רק בשבוע הראשון של אפריל, ובערך במחצית אפריל נוכל להביא את המסצאים שיצלמו את המצב של כל ההתייכרות, גם אלה שאינן נובעות ישירות מהצעדים שנקטה בהם הממשלה בשבוע שעבר. מאידך, זה לא יבליט את כל ההתפתחות, כי חלק יגולגל על הצרכן בהמשך הזמן יותר מאוחר.

היו"ר ש. ארבל: אני נוטה שלא לסכם את הדיון בנושא הזה היום, ואני מציע לשוב לזה בשבוע הבא, ושעד אז תובא בפנינו גם הצעה של פיצוי למשפחות מרובות ילדים ומקבלי הטבה סוציאלית. אני מציעה לשקול את הצעתו של ח"כ זיידל, שלא לקזז עכשיו את השליש של הפיצוי בעד ההתייכרות בנובמבר 1974.

התרשמותי מהדברים כאן כאילו יש סיכום באוצר שהתמיכה למשפחות מרובות ילדים תנתן על-ידי משרד הסעד, ויתר המשפחות שההכנסה המינימלית שלהם אינה מגיע ל-1000 ל"י לחודש, ואינם נתמכי סעד, לגבי אלה האוצר אינו מציע הסדר.

א. לאור: השאלה היא איך אפשר להפריד.

היו"ר ש. ארבל: אני מתריעה נגד המגמה שלא לקחת בחשבון את בעלי ההכנסה הנמוכה שאינם מקבלים סעד. אני מבקשת למסור לשר האוצר, שזו דעת ועדת העבודה, ובשום אופן לא נוכל לקבל גישה זו שהתגבשה במשרד האוצר. אני מציעה עד לישיבה הבאה שנציגי האוצר יבדקו את ההצעות של ח"כ זיידל ודיציאן, ואז נסכם.

ה. זיידל: מר רוטר אמר כאן, שהמוסד לביטוח הלאומי צריך להכין את החומר למחשב תוך ימים מספר; אני מציע שבינתיים יכינו את החומר לגבי הפיצוי של 7%, ולצרף לזה את תביעת הוועדה, שלפני הסיכום תובא בפנינו ההצעה של הפיצוי למשפחות מרובות ילדים. יש זכות לוועדה זו לדרוש דיון בנושא זה. על הוועדה לתבוע מהממשלה בשם הכנסת שלא לסכם בנושא זה של משפחות מרובות ילדים לפני שהוא יידון כאן.

ג. רוטר: אני חושש שלא יהיה לנו זמן להכין זאת, ושר העבודה יצטרך לקבל החלטות אחרות לגבי הפיצוי ב-1.4, לאחר שנמסור לו על עמדת הוועדה.

הישיבה נועלה בשעה 13.30